

Як Шаства подався у мандри

Ця історія — про пригоди в Нарнії, Калормені та землях, що лежать між ними, за тієї золотої доби, коли верховним королем у Нарнії був Пітер, а разом із ним царювали його брат і двоє сестер.

У ті часи далеко на півдні, в Калормені, на березі маленької морської затоки жив бідний рибалка Аршиш разом зі своїм названим сином Шастою. Зазвичай Аршиш зрання виходив у море порибалити, а в обід запрягав свого віслючка у візок, навантажував візок рибою та їхав продавати її до селища, розташованого за милю* на південь. Якщо Аршиш все спродував, то надвечір повертався додому в доброму гуморі і не зачіпав Шаству, та коли базарування було невдале — рибалка зганяв зло на малому, а часом навіть годував штурханцями. Привід завжди знаходився, адже Шаства мав купу всілякої роботи: ладнав і прав сіті, готував вечерю, прибирав у халупці, де вони мешкали.

Шаству не цікавив південний напрямок, бо раз чи двічі він бував там із Аршишем у селищі і бачив там інших рибалок. Як і батько, вони одягнені у довгі поношені лахи, взуті у дерев'яні чоботи з задертими носачами, із

* Миля — міра довжини, що дорівнює 1,609 км.

тюрбанами на головах. Та й розмови в них були нудні. А от землі на півночі не давали хлопцеві спокою, адже там ніхто не бував, та й самого його туди не пускали. Сидячи на ганку халупчини та латаючи рибальські сіті, він часто мрійливо дивився на північ. Але там не було нічого, крім порослих травною лукув, що поволі підіймалися до плоскогір'я, а далі видніло тільки небо, де вряди-годи пролітало кілька птахів.

Часом, коли поруч був Аршиш, Шаста запитував:

— Батьку, а що за тим пагорбом?

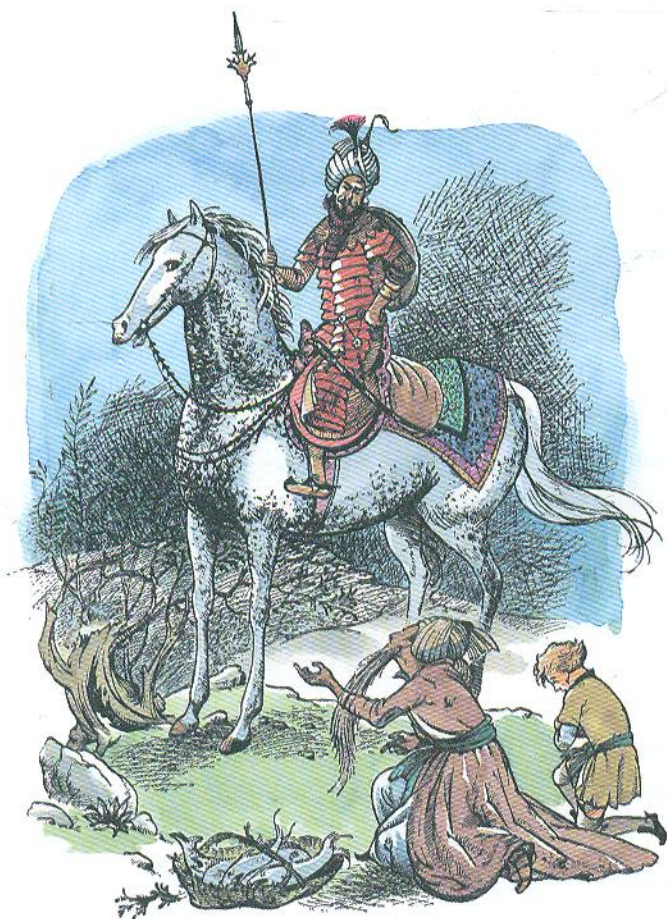
Якщо рибалка був не в гуморі, то давав хлопцеві запотилічника і наказував займатися своєю справою. Та якщо чоловік мав гарний настрій, то міг сказати:

— Сину мій, не давай розумові розпорозуватися на марні запитання. Адже сказав поет: «Сумлінність у роботі — коріння всіляких гараздів, а хто переймається непотрібними питаннями, той правує кораблем легковажності прямо на скелі жебрацтва».

Шасті здавалося, що за пагорбом криється якась захоплива таємниця, і батько прагне її приховати. Та насправді рибалка так відповідав синові, бо просто не знав, що ж лежить там, на півночі. Його це не обходило — старий мав дуже практичний розум.

Якось прибув із півдня подорожній, що надто вже вирізнявся з-поміж тутешнього люду. Він їхав верхи на баскому коні в яблуках, грива та хвіст якого спадали шовковистим водоспадом, а зброю було оздоблено сріблом. Мандрівник мав на собі кольчугу, а попід тюрбаном вимальовувався вершечок шолома. Крива

шабляка висіла при боці зайди, за спиною висів щит із металевими шпичаками, у правиці — спис. Шасту не здивувало смагляве обличчя чоловіка, адже всі мешканці Калормену були доволі темношкірими. Та хлопець дуже був вражений бородою чужинця: пофарбо-

вана в червоний колір, завита й напахчена запахуючою олією. Помітивши золоті прикраси на руці прибульця, Аршиш збагнув, що то таркаан, тобто могутній володар, і кинувся колінкувати й кланятися, аж борода мела по землі, на мигах наказуючи Шасті ставати поруч.

Подорожній спитав, чи можна тут переночувати, й рибалка, певна річ, не посмів відмовити. З найкращих харчів, які були в хаті, таркаанові зібрали вечерю (хоч вона йому була й не до шмиги), а Шасту, як і завжди, коли в рибалки бували гості, випхали за поріг із окрайцем хліба. Ночувати хлопець мав у маленькій стаєнці біля віслюка. Та вкладатися було ще зарано, й Шаста, котрому ніколи не казали, що підслуховувати негарно, припав вухом до шпарини в дерев'яній стіні.

— Послухай, люб'язний мій господарю, — долинув голос таркаана, — я тут подумав, чи не купити мені оте твоє хлоп'я.

— О мій пане, — відповів рибалка улесливо, аж Шаста уявив пожадливий вираз обличчя старого, — що ж за ціну пропонуєш ти своєму покірному слугі, щоби він, хай який був убогий, продав у рабство єдиного сина, плоть від плоті своєї? Чи не сказав поет: «Кровна любов важить більше, ніж миска супу, а діти дорожчі за коштовні гранати*»?

— Та навіть якщо так, — непривітно відказав гість, — інший поет сказав: «Хто прагне одурити розумного, той власноруч заголює спину для батога». Не обтяжуй

* Гранат — тут: напівкоштовний камінь найчастіше червоного чи бурого кольору.